

Nationellt releasecenter för Snomed CT

Snomed CT Forum 7 februari 2025 – Tema implementering

Välkomna till årets första Snomed CT forum! Som efterfrågat kommer Socialstyrelsen under 2025 erbjuda tematiska forummöten. Mötena kommer genomföras första fredagen varannan månad (med uppehåll under sommaren) och varje tillfälle kommer vara fokuserat kring ett visst tema. Tillfällena läggs upp vartefter i kalendariet på Socialstyrelsens webbplats, <https://www.socialstyrelsen.se/kalendariet/>, sök på Snomed CT.

Dagens tema var implementering och detta möte var en fortsättning och komplettering till det dialogmöte om implementering som Socialstyrelsen anordnade i december 2024.

Målet med dagens forummöte var att Socialstyrelsen ska få bättre förståelse för olika aktörers behov, framgångsfaktorer och utmaningar vid implementering av Snomed CT i olika system, i syfte att bättre kunna utforma vårt framtida användarstöd. Diskussionerna baserades i huvudsak på några sammanfattande punkter från dialogmötet i december 2024. (Obs, fler synpunkter framkom vid mötet i december som inte diskuterades på detta möte men som också kommer beaktas och omhändertas!) Följande minnesanteckningar avser att översiktligt spegla diskussionen som fördes på dagens forummöte den 7 februari 2025.

1. Vilket behov av stöd från Socialstyrelsen har din organisation?

- **Kunskaphöjning om Snomed CT**

Socialstyrelsen bör fokusera sina resurser på det som enbart vi som myndighet och nationellt releasecenter kan sköta (språkurval, mappning, täta och kvalitativa releaser osv.). Utbildning om själva Snomed CT som begreppssystem är ett exempel på aktivitet som kunde utföras av regioner, universitet och andra. Många bra och genomarbetade utbildningar tillhandahålls av Snomed International, <https://www.snomed.org/education>. Stödmaterial (på svenska) finns också på Socialstyrelsens webb, se <https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/omraden/e-halsa/snomed-ct/> Snomed Internationals Editorial guide är också en bra

kunskapskälla att lyfta fram!

<https://confluence.ihtsdotools.org/display/DOCEG>

- **Mappning mellan Snomed CT och andra kodverk**

Starkt önskemål att Socialstyrelsen möjliggör rapportering till hälsodataregister med Snomed CT. Begrepp i termbanken borde också bindas till Snomed CT-begrepp. Högre kvalitet önskas på Snomed CT-bindningen i informationsspecifikationer, t.ex. informationsspecifikationen för Uppmärksamhetsinformation.

- **Kommunikation och samordning**

Önskemål framfördes om att Socialstyrelsen ska stå för stöd och konkreta exempel på hur Snomed CT ska hänga ihop och hanteras tillsammans med andra delar i Sveriges ”informatiska landskap”, t.ex. hur Snomed CT förhåller sig till andra kodverk, funkar med terminologiservrar m.m. Socialstyrelsen kan bidra till en nationell strategi där vi beskriver vad vi som myndighet kan bidra med och vad andras roll bör vara.

Det framkom behov av forum i olika former, vissa önskar återkommande och täta forum, andra tipsar om mötesplatser med inspiration av vad andra organisationer som HL7 Sverige (där det nog dock är möten som anordnas av E-hälsomyndigheten som avsågs) och OpenEHR Sverige erbjuder.

Förslag framfördes om en ”sammanfattande informationstjänst” om vad som händer med Snomed CT i Sverige, för ”tillfälliga” användare som inte har möjlighet att under lång tid sätta sig in i Snomed CT (forskningsprojekt t.ex.).

- **Implementeringstekniskt stöd**

Inga ytterligare synpunkter togs upp på det här temat.

2. Vilka hinder har din organisation sett när det gäller implementeringen av Snomed CT?

- **Låg kunskap om Snomed CT**

Den allmänna kunskapen om Snomed CT börjar bli bättre, men det är väldigt olika nivå i olika grupper. Olika grupper behöver olika kännedom/kunskap. För hälso- och sjukvårdspersonal är det viktigaste att användning av Snomed CT i systemen inte hindrar dem i sitt arbete, t.ex. måste systemet visa upp bra och i sammanhanget begripliga termer. Dock är det bra om alla har en grundläggande kännedom om syfte och förväntad nytta med Snomed CT på en sådan nivå att de kan ställa krav på systemen, ”underifrån”.

- **Saknar mappning mellan Snomed CT och andra kodverk**

Inga ytterligare synpunkter togs upp på det här temat.

- **Tid fram till nytt innehåll i Snomed CT**

Behovet av att snabbare än idag få tillgång till nya begrepp underströks. Särskilt i hierarkin *Observable entity*, eftersom behovet av nytt innehåll där är stort då Loinc¹ inte används i Sverige.

- **Varierande kvalitet på innehållet i Snomed CT**

Snomed CT har funnits länge varför det finns en hel del ”gammalt” innehåll som inte följer dagens riktlinjer för modellering.

Hierarkierna *Observable entity*, *Clinical findings*, *Procedure* och *Situation with explicit context* framhölls som de som i första hand bör prioriteras vid kvalitetsförbättringar.

Flera deltagare efterfrågar en smidigare process för att initiera en kvalitetsförbättring när ett ”dåligt” modellerat begrepp, eller ofullständig hierarki etc., upptäcks. Kvalitetsarbete kan pågå på olika nivåer, allt från att någon justerar ett enskilt begrepp till att en hel delhierarki ommodelleras på internationell nivå. Ett förslag att framföra till Snomed International är att underlätta rapportering/kommentarer för enskilda begrepp direkt i browsern. Det skulle också vara värdefullt om begrepp i browsern kunde flaggas med någon form av markering som signalerar ”work in progress”.

- **Saknar tydlig nationell strategi**

Krav på innehåll i en nationell strategi, se diskussionen ovan under rubriken Kunskapshöjning om Snomed CT.

- **Kommunikation**

Lösningar diskuteras ovan under rubriken Kommunikation och samordning.

- **Tekniska begränsningar och olika mognadsnivåer**

De mognadsnivåer som Snomed International beskrivit är inte helt anpassade för svenska förhållanden. Beskrivningen som finns kan ändå vara bra som grund vid underlag till upphandling som stöd i att efterfråga en viss

¹ LOINC = Logical Observation Identifiers Names and Codes, en internationell terminologi för laboratoriemedicinska och kliniska observationer. Samarbetar med Snomed CT, <https://loincsnomed.org/>

nivå. Irland har nyligen publicerat en guide för implementering och kravställning som kanske kan vara användbar.²

Från leverantörssidan framfördes att kravställning vad gäller informatik och interoperabilitet generellt håller låg kvalitet. Det krävs tid för analys för att kunna formulera bra krav. Organisationen som kravställer behöver ha en plan och strategi kring informatikfrågor, inklusive var/hur Snomed CT (och andra kodverk) ska användas.

3. Vilka framgångsfaktorer har din organisation sett vid implementeringen av Snomed CT?

Flera påpekar vikten av professionens engagemang och delaktighet och framför allt vikten av samarbete mellan kliniker och informatiker. Den generella klinikern behöver inte informatisk kompetens, men det krävs fler informatiker nära kliniker. En framtidsvision vore att det finns en ”klinikinformatiker” på varje klinik.

Det är viktigt att ställa relevanta krav vid upphandling. Tips från leverantören: Ställ krav på att Snomed CT kan användas och ställ krav på informatikkompetens. Att ha informatiker med tidigt i upphandlingsprocessen beskrevs som en framgångsfaktor. Det är också angeläget att ställa krav på hur framtida vidareutveckling ska hanteras eftersom det är en kostsam process.

En framgångsfaktor skulle kunna vara om journalsystem kunde certifieras för användning Snomed CT, så att system kan erbjuda i förväg ställda krav. Lätt för kunden att efterfråga att systemet uppfyller en viss kravnivå.

I forskningsarbeten där data inte behöver skickas vidare, utan man ”bara” behöver hålla reda på sina egna analyser, gavs exempel på hur postkoordinering underlättade.

Region Stockholm delade med sig av erfarenheter av byte till ett nytt journalsystem inom obstetrik.³ Där samarbetade kliniker och informatiker redan från början då behov kring vad som behöver dokumenteras samlades in. En viktig slutsats var att det tar tid att förankra vilken kompetens hälsoinformatiker bidrar med och vilken nytta Snomed CT kan generera.

² <https://www.ehealthireland.ie/media/uuggu55w/snomed-ct-requirements-and-compliance-pdf-jan-25.pdf>

³ Projekt BP26. <https://vardgivarguiden.se/utveckling/projekt/om-de-nya-journalsystemen-och-it-stod/nytt-specialsystem-for-forlossning-och-modravard/>

Frågan diskuterades i många forum, t.ex. det regionala informatikrådet, regionalt termråd osv.

Representant för regionernas kunskapsstyrning berättade om en kartläggning som genomfördes 2023 om hur långt regionerna kommit med införande om Snomed CT. Länk till kartläggningen:

<https://kunskapsstyrningvard.se/download/18.7b10f3a91926b3909e7d04/1728386976196/Kartlaggning-anvandning-Snomed-CT-1.0.pdf>

Avslutning

Socialstyrelsen vill tacka alla som deltog i mötet, bidrog med synpunkter och delade med sig av regionala exempel! Vi kommer återkoppla vartefter om det arbete vi påbörjat för att svara upp mot uttryckta behov.